

32001R1724

L 234/1

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

2001.9.1.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1724/2001/EK RENDELETE
(2001. július 23.)
a fejlődő országokban a gyalogsági aknák elleni fellépésről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 179. cikkének (1) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

a Szerződés 251. cikkében említett eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Közösség foglalkozik a veszéllyel, amit a gyalogsági aknák és egyéb fel nem robbant eszközök jelenléte okoz az olyan területeken, ahol polgári közösségek próbálnak fegyveres konfliktus után talpra állni.
- (2) A gyalogsági aknák szenvedést és baleseteket okoznak, különösen a világ legszegényebb részeiben, valamint súlyosan akadályozzák a gazdasági fejlődést, gátolják a menekültek és a lakhelyüket elhagyni kényszerülő személyek visszatérését, a humanitárius segélyműveleteket, az újjáépítést és rehabilitációt, továbbá a szokásos társadalmi viszonyok helyreállítását.
- (3) A Közösségnek feltett szándéka, hogy az elkövetkezendő években maradéktalanul hozzájáruljon ahhoz, hogy a gyalogsági aknák teljes megsemmisítése világszerte megvalósuljon.
- (4) A Közösség és tagállamai járulnak hozzá a legnagyobb mértékben azon szélesebb körű nemzetközi erőfeszítésekhez, amelyek célja a gyalogsági aknák által okozott tragédiák leküzdése.
- (5) A gyalogsági aknák teljes megsemmisítésére irányuló intézkedések még mindig kezdeti stádiumban vannak, ezért a

Közösségnek továbbra is határozott, vezető szerepet kell betöltenie mindaddig, amíg e cél teljes mértékben meg nem valósul.

- (6) E rendelet közvetlen válasz a gyalogság elleni aknák alkalmazásának, raktározásának, gyártásának és átadásának megtiltásáról, valamint megsemmisítésükről szóló egyezményre (Ottawai Egyezmény).
- (7) Ezért a pénzügyi támogatásból elsődlegesen azon fejlődő országoknak kell részesülniük, amelyek elkötelezettek a gyalogsági aknák elleni harcban, valamint amelyek az Ottawai Egyezmény szerződő felei.
- (8) Az aknák elleni közösségi fellépés gyakran szerves részét képezi a humanitárius segítségnyújtásnak, rehabilitációnak, újjáépítésnek, vagy fejlesztési tevékenységeknek, miközben olyan különálló és specifikus tevékenység, amely a jól elhatárolható prioritásokra, működési követelményekre és politikai kötelezettségekre reagál.
- (9) Az ilyen tevékenységek részeként, illetve az aknák elleni fellépés technológiájának kutatására és fejlesztésére irányuló keretprogramok esetében az új, valamint a már létező intézkedéseket továbbra is külön költségvetési tételekből kell finanszírozni, szükség szerint e rendelet alapján támogatva, kiegészítve és összehangolva ezeket.
- (10) Ahhoz, hogy a Közösség hatékonyan hozzá tudjon járulni az aknákkal kapcsolatos megelőző intézkedésekhez, lehetővé kell tenni azt, hogy közösségi fellépés keretében kerüljenek megsemmisítésre a felhalmozott gyalogsági aknák, a talajban található gyalogsági aknák megsemmisítésére irányuló műveletekkel egyidejűleg.
- (11) Fel kell gyorsítani a tudományos kutatómunkát olyan technológiák kifejlesztése céljából, amelyek elősegítik az aknák, valamint az elaknásított területek pontosabb bemérését.
- (12) A Közösségnek olyan helyzetben kell lennie, hogy megállapíthassa az általa finanszírozott aknamentesítési program hatékonyságát. Ezért a megfelelő műszaki eszközöket kell alkalmaznia, beleértve szükség esetén a haditechnikát is.

⁽¹⁾ HL C 248. E., 2000.8.29., 115. o. és HL C 120. E., 2001.4.24., 168. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2000. október 25-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2001. május 31-i közös állásponjtja (HL C 213., 2001.7.31., 1. o.) és az Európai Parlament 2001. július 4-i határozata.

- (13) E rendelet célja, hogy – az integrációs stratégia előtérbe helyezése révén – alapul szolgáljon az aknák elleni közösségi fellépés koherens és hatékony megközelítéséhez a fejlődő országokban, a Bizottság, a tagállamok és a nemzetközi közösség közötti szoros együttműködéssel az aknák elleni fellépések valamennyi szakaszában.
- (14) Ezen alapelv nem akadályozhatja meg a Közösséget abban, hogy a humanitárius szükséghelyzetekre reagáljon, bárhol is forduljanak azok elő.
- (15) Szükséges biztosítani, hogy ezen intézkedések összeegyeztethetők legyenek az Európai Unió általános külpolitikájával, beleértve a közös kül- és biztonságpolitikát.
- (16) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni.
- (17) A gyalogsági aknák problémája az életet veszélyeztető természeténél és globális kiterjedésénél fogva hatékony, rugalmas és szükséghelyzetben gyors határozathozatali eljárásokat követel meg a közösségi fellépések finanszírozása tekintetében.
- (18) E rendelet az általa létrehozott program teljes időtartamára a költségvetési hatóság részére az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a költségvetési fegyelemtől és a költségvetési eljárás fejlesztéséről szóló, 1999. május 6-án létrejött intézményközi megállapodás ⁽²⁾ 33. pontjának értelmében az éves költségvetési eljárás során irányadó fő hivatkozási pontot képező pénzügyi keretet állapít meg.
- (19) A Közösségnek biztosítania kell a pénzügyi segítségnyújtás végrehajtásának teljes átláthatóságát, valamint az előirányzatok felhasználásának szigorú ellenőrzését.
- (20) A Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme, valamint a csalás és más szabálytalanságok elleni küzdelem e rendelet szerves részét képezi.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

(1) E rendelet meghatározza a gyalogsági aknák elleni közösségi műveletek végrehajtásának eljárásait a közösségi fejlesztési együttműködési politika keretein belül, miközben egységes és koherens humanitárius aknamentesítési stratégiát helyez előtérbe válaszként a gyalogság elleni aknák alkalmazásának, raktározásának, gyártásának és átadásának megtiltásáról, valamint megsemmisítésükről szóló egyezményre (továbbiakban: Ottawai Egyezmény).

(2) Az e rendeletben említett műveleteket a fejlődő országok felségterületén kell végrehajtani, vagy e műveletek közvetlenül kapcsolódnak azon fejlődő országokban felmerülő helyzetekhez,

amelyek a legsebezhetőbbek, vagy azon fejlődő országokhoz, amelyek konfliktusokból állnak talpra.

Az aknák elleni fellépést valamennyi olyan fejlődő ország stratégiájába bele kell foglalni, amely a gyalogsági aknák problémájával érintett.

2. cikk

(1) Az e rendelet alapján megvalósuló közösségi fellépés a gyalogsági aknák következményeitől szenvedő országoknak történő segítségnyújtást célozza meg annak érdekében, hogy az alábbiak révén megteremtse a gazdasági és társadalmi fejlődéshez szükséges feltételeket:

- polgári aknamentesítő stratégia kidolgozásának, figyelemmel kísérésének és végrehajtásának támogatása;
- segítségnyújtás az érintett országoknak az Ottawai Egyezmény végrehajtásában;
- nemzetközi struktúrák és helyi adottságok kialakítása és fenntartása az érintett országokban a gyalogsági aknák elleni fellépés hatékonyabb végrehajtása érdekében;
- reagálás humanitárius szükséghelyzetekre, a balesetek megelőzése és az aknák áldozatai rehabilitációjának segítése;
- az aknák elleni megfelelő fellépést elősegítő berendezések és technikák országon belüli kipróbálásának és gyakorlati használatba történő bevezetésének támogatása;
- a kutatás korai szakaszában az aknamentesítő berendezések végső felhasználóival történő együttműködés elősegítése, valamint e technológiák használatának támogatása a legszegényebb, aknák által érintett országokban;
- olyan aknamentesítő intézkedések elősegítése, amelyek alkalmazkodnak a helyi környezethez és összeegyeztethetők az érintett régió fenntartható fejlődésével;
- az aknák elleni nemzetközi fellépésben résztvevők közötti koordináció támogatása.

(2) Az e rendelet értelmében finanszírozott műveletek valamennyi olyan tevékenységet magukba foglalhatnak, amelyek kapcsolódnak a gyalogsági aknák elleni fellépéshez, és támogatják a gazdasági és társadalmi fejlődéshez szükséges célokat, beleértve az alábbiakat:

- felvilágosítás az aknák veszélyességéről;
- szakemberek képzése;
- a feltehetőleg elaknásított területek felmérése és megjelölése;
- gyalogsági aknák bemérése és azonosítása;
- aknamentesítés a humanitárius előírásoknak megfelelően, valamint a talajban található gyalogsági aknák és ezekkel együtt a felhalmozott gyalogsági aknák megsemmisítése;
- segítségnyújtás az áldozatoknak, az aknák áldozatainak rehabilitációja és társadalmi, illetve gazdasági visszaállásukhoz;
- információkezelés, beleértve a földrajzi információs rendszereket;

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 1999.6.18., 1. o.

h) egyéb olyan tevékenységek, amelyek hozzájárulnak a gyalogsági aknák emberre, gazdaságra és környezetre gyakorolt káros hatásainak csökkentéséhez.

(3) A (2) bekezdés összefüggésében elsőbbséget kell élvezniük az aknák által legjobban sújtott országokban végzett műveleteknek, ahol a gyalogsági aknák vagy azokkal együtt az egyéb fel nem robbant lövegek számos áldozatot követelnek a polgári lakosság körében, illetve ahol ezen eszközök jelenléte vagy feltételezett jelenléte komoly akadályt jelent a gazdasági és társadalmi tevékenység helyreállítása vagy a fejlesztés szempontjából, és ezért egy olyan külön, hosszú távú elkötelezettséget igényelnek, amit rendkívüli humanitárius vagy újjáépítési segélyek nem képesek nyújtani.

(4) Annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a koherenciát, a kiegészítő jelleget és az együttműködést a regionális programokon belül, illetve a humanitárius segély, a rehabilitációs, újjáépítési és fejlesztési projektek összefüggésében, az e programok vagy projektek bármelyikének keretén belül finanszírozható aknák elleni fellépést továbbra is azon költségvetési tételből kell finanszírozni, amelyből a fő intézkedést finanszírozzák. Ha szükséges, e tevékenységek kiegészíthetők vagy támogathatók az e rendelet alapján finanszírozott, aknák elleni fellépéssel.

3. cikk

Az e rendelet alapján finanszírozott műveletek főként azon országokat segítik, amelyek elkötelezettek a gyalogsági aknák elleni harcban és az Ottawai Egyezmény szerződő felei. Kivétel tehető humanitárius szükséghelyzet, aknák áldozatainak részére történő segítségnyújtás, valamint a veszélyeztetett népességcsoportok, úgymint menekültek és lakhelyüket elhagyni kényszerülő személyek közvetlen támogatására irányuló intézkedések esetén, vagy ott, ahol a nemzeti közigazgatás nem működik.

4. cikk

(1) Az e rendelet alapján pénzügyi támogatásra jogosult partnerek közé tartozhatnak regionális és nemzetközi szervezetek és szervek; nem kormányzati szervezetek (NGO); állami, területi és helyi hatóságok; ezek osztályai és köztisztviselői; intézetek, valamint megfelelő szakirányú szakértelemmel és tapasztalattal rendelkező köz- és magán szereplők.

(2) A pályázati felhívásokon való részvétel és a szerződések odaítélése azonos feltételek alapján áll nyitva a tagállam és a címzett ország minden természetes vagy jogi személye részére. A részvétel kiterjeszhető más fejlődő országokra és – kellően megindokolt kivételes esetekben – egyéb harmadik országokra.

(3) A szerződésekre pályázó cégeknek és egyéb szervezeteknek bizonyítaniuk kell, hogy rendelkeznek olyan működési politikával, amely alkalmazottaikat nem teszi ki indokolatlan kockázatnak, továbbá azt, hogy e politikát megfelelő munkavállalói baleset- és felelősségbiztosítás egészíti ki.

5. cikk

(1) Az e rendelet alapján nyújtott közösségi segélyt fel lehet használni az alábbiakra: műszaki segítségnyújtás finanszírozása, képzés, személyzet vagy egyéb, aknák elleni fellépéssel kapcsolatos szolgáltatások; berendezések és technikák kipróbálása; bármely,

az aknák elleni fellépés végrehajtásához szükséges berendezés, ellátmány és munka logisztikai támogatása, beszerzés, tartalékolás és tárolás; olyan tanulmányok, konferenciák és intézkedések finanszírozása, amelyek az aknák elleni fellépés nemzetközi összehangolását segítik elő; missziók értékelése és figyelemmel kísérése; a lakosság felvilágosítása; valamint a segély közösségi természetének hangsúlyozására irányuló költségek.

(2) Az e rendelet keretében történő segítségnyújtás támogatások formájában történik.

(3) Amennyiben a tevékenységek a Közösség és a fogadó ország közötti finanszírozási megállapodás tárgyát képezik, e megállapodásban ki kell kötni, hogy az adók, a vámok és az egyéb díjak nem a Közösséget terhelik.

6. cikk

A 2002-2009 közötti időszakban az aknák elleni közösségi fellépés végrehajtásának pénzügyi kerete a 2. cikk (4) bekezdésének vonatkozó rendelkezései alapján 240 millió euró. E rendelet és a fejlődő országokon kívüli harmadik országokban a gyalogsági aknák elleni fellépésről szóló, 2001. július 23-i 1725/2001/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ alapján ebből az összegből 140 millió euró áll rendelkezésre aknák elleni fellépésre.

Az éves előirányzatokat a költségvetési hatóság hagyja jóvá a pénzügyi terv keretein belül.

7. cikk

(1) A Bizottságot a megfelelő, földrajzilag illetékes bizottság segíti.

(2) Amennyiben e bekezdésre történik hivatkozás, az 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel annak 8. cikkére.

Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott időszak három hónap.

(3) A bizottság megállapítja eljárási szabályzatát.

8. cikk

(1) A Bizottság rendszeres információcseréje alapján, beleértve a helyszínen történő információcserét is, elősegíti a Közösség és az egyes tagállamok által vállalt segítségnyújtási műveletek hatékony összehangolását annak érdekében, hogy e programok koherenciáját és kiegészítő jellegét erősítse.

(2) A Bizottság lehetőségeket kereshet társfinanszírozásra egyéb pénzügyi alapok létrehozóival, különösen tagállamokkal.

(3) A Bizottság elősegíti a különösen az Egyesült Nemzetek rendszerébe tartozó nemzetközi támogatókkal és szereplőkkel, illetve a nem kormányzati szervezetekkel, valamint az olyan érintett központokkal, mint a Genfi Nemzetközi Humanitárius Aknamentesítő Központ, folytatandó együttműködést és annak összehangolását.

(4) Meg kell tenni a közösségi hozzájárulások láthatóvá tételéhez szükséges intézkedéseket.

⁽¹⁾ HL L 234., 2001.9.1., 6. o.

9. cikk

(1) A Bizottság felméri és kezeli az e rendelet hatálya alá tartozó műveleteket, illetve döntést hoz róluk a hatályos költségvetési és egyéb eljárásokkal összhangban, különös tekintettel azokra, amelyeket az Európai Közösségek általános költségvetéséről szóló, 1977. december 21-i költségvetési rendelet 116. és 118. cikke állapít meg ⁽¹⁾.

(2) A 3 millió eurót meghaladó értékről rendelkező pénzügyi határozatokat a 7. cikk (2) bekezdésben megállapított eljárás szerint kell meghozni.

(3) A Bizottság tájékoztatja a 7. cikk (1) bekezdésében említett megfelelő bizottságot bármely, 3 millió euró érték alatti pénzügyi döntésről. Az információt legkésőbb a határozathozatal előtt egy héttel rendelkezésre kell bocsátania.

(4) A Bizottság a 7. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban elfogadott pénzügyi határozatok módosításáról döntéseket hozhat abban az esetben, ha azok nem tartalmazzak lényeges módosításokat vagy az eredeti kötelezettségvállalás 20 %-át meghaladó kiegészítő kötelezettségvállalásokat.

10. cikk

(1) A projektek a szóban forgó ország vagy régió szélesebb körű fejlesztési vagy újjáépítési keretének részét képezik, és pozitív hatásuk, illetve költséghatékonyságuk függvényében kapnak elsőbbséget, továbbá ezek alapján kell azokat mérlegelni.

(2) Amennyiben lehetséges, a projektet egyértelműen valamely olyan nemzeti aknaprogramba kell beilleszteni, amelyet a kedvezményezett kormány, egy nem kormányzati szervezetekkel együttműködő helyi társaság vagy az e célra felhatalmazott nemzetközi intézmény hangol össze. A cél az, hogy idővel a projektet maga a kedvezményezett kormány, valamely helyi társaság vagy helyi nem kormányzati szervezet vegye át a projekt helyi kapacitásának és fenntarthatóságának növelése érdekében.

11. cikk

Az e rendelet szerint megkötött valamennyi finanszírozási megállapodás vagy szerződés rendelkezik arról, hogy a Bizottság és a Számvévőszék helyszíni vizsgálatot végezhet a Bizottság által megállapított, a hatályos szabályok alapján kialakított eljárás, különösen a költségvetési rendelet szabályai alapján.

A Bizottság továbbá helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat végezhet a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel

⁽¹⁾ HL L 356., 1977.12.31., 1. o. A legutóbb a 762/2001/EK, ESZAK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 111., 2001.4.20., 1. o.) módosított rendelet.

összhangban ⁽²⁾. A Bizottság által meghozott intézkedések a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel ⁽³⁾ összhangban előírják a Közösség pénzügyi érdekeinek megfelelő védelmét.

12. cikk

Az aknák elleni többéves fellépés összehangolásának és ütemezésének elősegítése érdekében a 7. cikk (1) bekezdésében említett bizottságok közös ülésére a 7. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárásokkal összhangban egy olyan gyalogságiakna-stratégiáról (APL) szóló tanulmányt kell előterjeszteni rendszeresen megvitatásra, amely horizontális iránymutatásokból, valamint az aknák elleni közösségi fellépésre vonatkozó prioritásokból és azok megvalósítására vonatkozó pontokból áll. Az APL tanulmány olyan témákat ölel fel, mint egy több évre szóló indikatív program, illetve hivatkozik az országos és regionális szinteken már létező, aknamentesítési programokra, valamint az egyéb adományozók hozzájárulásaira, beleértve a tagállamokat is, valamint utal az egyéb költségvetési tételekből finanszírozott, aknák elleni közösségi fellépésre. Az APL tanulmányt tájékoztatás céljából az Európai Parlamentnek is meg kell küldeni.

13. cikk

(1) A Bizottság rendszeresen értékeli a Közösség által finanszírozott tevékenységeket annak megállapítására, hogy e tevékenységek elérték-e célkitűzéseiket, továbbá hogy a jövőbeli tevékenységek hatékonyságának javítására iránymutatásokat állapítson meg.

(2) A Bizottság az EK-fejlesztési együttműködéséről szóló éves jelentésében tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot valamennyi közösségi műveletről, valamint az elvégzett értékelések eredményeiről. A jelentés részletesen meghatározza, hogy mely intézkedéseket hajtották végre, és feltünteti a különböző költségvetési tételekből származó megfelelő összegeket.

14. cikk

E rendelet hatálybalépését követően a Bizottság háromévenként átfogó értékelést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az aknák elleni valamennyi közösségi fellépésről, az e rendelet jövőjére, illetve szükség szerint a módosításaira vonatkozó javaslatokkal együtt.

15. cikk

Ez a rendelet az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2009. december 31-ig kell alkalmazni.

⁽²⁾ HL L 292., 1996.11.15., 2. o.

⁽³⁾ HL L 312., 1995.12.23., 1. o.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2001. július 23-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

N. FONTAINE

a Tanács részéről

az elnök

A. NEYTS-UYTTEBROECK
